

Osmanlynyň siriýaly türkmen generaly: Ahmet Jewat paşa

Category: Kitapcy, Taryhy şahslar

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Osmanlynyň siriýaly türkmen generaly: Ahmet Jewat paşa OSMANLI DEVLET ADAMI AHMED CEVAD PAŞA

Osmanlı devlet adamı Ahmed Cevad Paşa... Ahmed Cevad Paşa kimdir? İşte Ahmed Cevad Paşa'nın biyografisi

Ahmed Cevad Paşa 1851 senesinde Şam'da dünyaya geldi. Şûra-yı Askeri üyesi Afyonlu Kabağağaçlızade Mustafa Asım Bey ile Suriye Türkmenlerinin ileri gelen ailelerinden Hattatzade Huseyin Efendi'nin kızı Zehra Hanım'ın çocuğudur. Anne ve babasını 12 yaşındayken kaybetti. Aile dostları olan Rumeli kazaskeri Atıfzade Ömer Hüsamettin Efendi tarafından himaye edildi. İlk öğrenimini Bursa ve İstanbul'da tamamladıktan sonra Mekteb-i Harbiye'ye girdi. Buradan 1869 senesinde mezun oldu. Sonrasında Mekteb-i Erkân-ı Harbiye'ye girdi. Bu okuldan 1871 senesinde birincilikle mezun oldu ve Kolağası rütbesine terfi etti. Askeri vazifelerinin yanı sıra "El-Ma'lûmâtü'l-Kâfiye fî Ahvâl-il-Memâlik-il-Osmâniyye" isimli bir eser yazarak Sultan Abdülaziz'e sundu. Bu çalışmasından dolayı binbaşı rütbesine terfi ettirildi.

93 Harbi sırasında Tuna ordusunda vazife üstlendi. Cephedeki başarıları sebebiyle çeşitli nişanlarla ödüllendirildi ve Şubat 1878 tarihinde miralay rütbesine yükseltildi. 1880 senesinde Erkan-ı Harbiye Dairesi Altıncı Muhaberat-ı Umumiye şubesinde vazifeye başladı. Resmi ordu gazetesi olan Ceride-i Askeriye'nin yazı işleri müdürlüğünü yaptı. Ayrıca dergide kendi yazıları da yayımlandı.

Ekim 1879'dan itibaren "Yadigâr" adlı bir dergiyi yayınlamaya başladı. 15 günde bir çıkarılan bu dergi; fen, sanayi, coğrafya, tarih, ahlak gibi konularda yazılar yayımlamaktaydı. 1881 senesinde yazı işleri müdürlüğü görevine ek olarak; 93

Harbi sonrasında imzalanan Berlin Antlaşması gereği Osmanlı Devleti ile Yunanistan, Sırbistan, Rusya arasındaki sınırları belirlemek için oluşturulan komisyonlarda vazife üstlendi.

93 Harbi'nin ardından Berlin Antlaşması ile bağımsızlığını elde eden Karadağ'a 1884 senesinde elçi olarak tayin edildi. Bu vazifeye giderken Mirliya rütbesine terfi etti ve paşa oldu. Burada iki sene kalan Ahmed Cevad Paşa, ülke içine çeşitli seyahatler yaptı. Vazifesi sırasında rahatsızlanması sebebiyle Viyana'ya gitmek için izin istedi fakat yeni bir vazifeye atanmak üzere İstanbul'a çağrıldı.

Bu dönemde Sultan II. Abdülhamid'in dikkatini çekti ve takdirini kazandı. İstanbul'da Teftiş-i Askeri Komisyonu üyeliğine getirilen Ahmed Cevad Paşa, Girit'te karışıklıkların çıkması üzerine bölgeye kumandan ve vali vekili olarak gönderildi.

Vazifeye geldiğinde adanın tarihi, coğrafi, sosyal durumu hakkında bir yazı hazırlayarak Sultan II. Abdülhamid'e sundu. İsyanın nedeni olarak Hristiyan halka aşırı imtiyazlar tanınmasını gösterdi. İki sene süren valiliği sırasında adadaki Müslüman ve Hristiyan halk arasında huzur ortamı oluşturmak için yoğun çaba harcadı. Buradaki başarısına karşılık Müşir rütbesine yükseltildi. 1891 senesinde sadrazam olarak atandı. Bu vazifesine 4 sene boyunca devam etti. Sadrazamlığı sırasında takip ettiği siyaset, iç ve dış barışı korumak oldu. Vazifesi boyunca daha çok Ermeni olayları ve bu olayların oluşturduğu diplomatik sorunlar ile uğraştı. Kendi kararlarının kabul edilmesi konusunda ısrarcı olan Ahmed Cevad Paşa, 1894 senesinde sadrazamlıktan azledilerek Nişantaşı'ndaki evinde ikamete mecbur edildi.

Girit'te yeniden karışıklıkların çıkması üzerine, "Girit Fırka-i Askeriye" kumandanlığına atanarak 1897 senesinde adaya gönderildi. Bu dönemde Almanya İmparatoru Kayzer II. Wilhelm'in Suriye ve Filistin'e seyahat yapması kesinleşince, Ahmed Cevad Paşa, Kayzer'in mihrmandarlığına getirildi. Yerine Ferik Osman Nuri Paşa tayin edildi.

Ahmed Cevad Paşa, İmparator II. Wilhelm'im seyahatinin güvenliği için gerekli önlemleri almakla görevlendirildi. Bu

görevi başarılı bir şekilde yerine getirdi. İmparator16 Kasım 1898'de seyahatini tamamladı. Vazifesinden sonra Ahmed Cevad Paşa'nın İstanbul'a geri dönmesine izin verilmedi ve 5. Ordu Komutanı olarak atandı.

5. Ordu Komutanı olarak vazife yaptığı Şam'da rahatsızlandı. Doktorların verdiği raporla İstanbul'a geri geldi ve 10 Ağustos 1900'de hayatını kaybetti. Fatih'te anne ve babasının mezarlarının bulunduğu Emir Buhari Camii haziresine defnedildi. 1901 senesinde Mimar Kemaleddin tarafından mezarının bulunduğu yere bir türbe inşa edildi.

Eserleri:

– Ma'lumatu'l-Kafiye fi-Memaliki'l-Osmaniye: Osmanlı Devletinin kara ve deniz kuvvetleri, coğrafyası, yeryüzü şekilleri gibi konularda bilgiler içerir. Askeri liselerde Abdülaziz devrinde ders kitabı olarak okutulmuştur.

– Tarih-i Askeri Hulasası: 1700 yılına kadar gerçekleşen ünlü savaşlar hakkında bilgiler içerir.

– Fabre, Sema yahut kozmoğrafya: Yeryuzunun ölçülmesi, aya seyahat, yeryuzunun aydan görünüşü gibi konular içeren çeviri bir eserdir.

– Tarih-i Osmani: Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan Niğbolu Savaşı'na kadar geçen olayları anlatır.

– Mısır Mesalihine Dair İradat-ı Seniyye: Mısır işlerine dair 1839-1894 arasında çıkmış irade-i seniyyeler.

– Mecmu'atu's-Sanayi: Kimyanın Sanayiye uygulanması ile ilgili bir eser.

– Yadigâr: 15 günde bir çıkan Yadigar dergisinde yayımlanmış yazıların bir araya getirildiği eserdir.

– Tarih-i Askeri Osmânî: Osmanlı İmparatorluğu'nda meydana getirilmiş çeşitli askeri kurumlar, 1826 yılına kadarki önemli savaşlar hakkında bilgi veren eser. Ahmet Cevat Paşa,

10 cilt içinde 20 eser yazmayı planlamıştı. 3 cilt içinde 5 kitap yazabildi, bunlardan yalnız Yeniçeriler e ait olan birinci cildi basılmıştır. Ayrıca kıyafetleri ve o devrin silah ve teçhizatını gösterir bir albümü Paris'te basılmıştır.

Ahmed Cevad Paşa iki kez evlenmiştir. İkinci evliliğini Çerkez kökenli Nimet Hanım ile yapmıştır. Bu evlilikten Fehime adlı bir kızı olmuştur.

<http://akincilardergisi.com/dergi/turk-osmanli-devlet-adami-ahmed-cevad-pas.html> Taryhy şahslar